

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 54 Lei
Pe jumătate 27 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei, a doua și a treia oră 2 Lei.

Iară și iară!

În cei cinci ani, de când gazeta noastră face apostolia grea a slovei în satele noastre atât de lipsite de lumină până bine de curând, a fost un singur prilej, să nu ne îndemnăm cetitorii la îmbrășșarea meseriilor. Și aceasta n'am făcut-o pentru că n'am fi avut ce scrie alta, — har Domnului scrisorile ne stau vrăzuri —, ci pentru că noi totdeauna am fost de convingerea, că o țară numai prin meserii și prin negoț se poate ridica și îmbogăți și pentru că doriām, ca aceste bogății ale țării să nu rămână în mâni străine, ci să încapă pe mâinile noastre.

Astăzi, când publicăm la alt loc al gazetei rugarea dlui director al școlii de meserii din Blaj, nu putem să nu aducem la cunoștința cetitorilor, că această cea mai nebagată în samă școală a Blajului împlinește anul acesta 25 de ani de dănuire și că directorul acestei școli a scris rugarea aceea, ca mai bine să poată dovedi, mai cu samă țăranilor noștri, că cu adevărat plug de aur meseria este. Poate că acuma nu vă vine a crede, că din această școală au ieșit câțiva meserieși, cari sunt astăzi fala noastră; că această școală a dat câțiva oameni, cari sunt astăzi milionari, și cari și-au deschis prăvălii minunate chiar și în Viena și Paris. Dar când vor răspunde toți câți au început să slovenească în această școală și-și vor trimite și fotografiile lor și va eși de sub tipar cartea aceea de dare de samă asupra sporului și binelui făcut neamului nostru în cei 25 de ani de dănuire pe care o dorește directorul școlii, toată lumea se va putea convinge, că ce însumă să fi meseriaș bun și harnic.

Ori, nu vedem cu ochii, cât de greu o duc astăzi domniile cei cu diplome? Nu știți, că traiul s'a scumpit dela războiu încoace cel puțin de 40 de ori, pe când plata funcționarilor s'a ridicat abia de 4—5 ori? Un meseriaș harnic câștigă astăzi într'o singură zi cel puțin atât, cât câștigă bietul funcționar într'o lună întreagă. Și cu toate acestea țăranii noștri tot domni vreau să-și facă copiii!

Să fim însă bine înțeleși. Noi, îndemnându-vă, să vă dați copiii la meserii, nu vă oprim să-i dați la școală. Dinpotrivă, vă sfătuim, ca fără 4 clase liceale pe nici unul să nu-l dați la meserii, pentru că noi n'avem lipsă de cărpaci, ci de măiestri buni și de samă, cari să țină piept cu bunii meserieși ai sașilor și ai ungarilor. Și apoi ne mai trebuiesc comercianți cinstiți, cât de mulți, pentru că negoțul e și mai bun decât meseria.

Iar la școli mai înalte numai acei copii să vi-i trimiteți, cari au dovedit o minte și o tăruință deosebită și cari se împacă și cu mai puțin, pentru că astăzi acolo am ajuns, că

o grămadă de profesori, judecători, advocați, dascăli, preoți, doctori și funcționari, ne mai putând trăi din plată, se fac neguțători și meserieși. Munca minții astăzi nu mai este prețuită, — războiul cel groaznic a făcut-o și aceasta, — în schimb munca brațului a ajuns să stăpânească. Urmarea va fi, că știința va da mult îndărăt și-n urmă oamenii vor ști-o prețui și mai mult. Până atunci însă noi iară și iară îndemnăm: să îmbrășșăm și să nu cumva lăsăm din mâni aceste trei: meseria, negoțul și plugăria. Am face un păcat strigător la ceriuri, lăsându-le în mâni străine.

De-ale politiceii.

Liniste de Paști.

Deodată cu sărbătorile Paștilor luptele politice s'au liniștit, nu doară că conducătorii politici ar urma sfatul cârților noastre bisericesti, cari ne sfătuesc, zicând: „Ziua învierii și să ne luminăm cu prăznuire și unul pe altul să ne îmbrășșăm, să zicem: Fraților! și celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru înviere”; o nu, în politică, și mai cu samă în cea românească, nu este dragoste, ci ură și răutate. Liniștea e, pentru că toți conducătorii politici s'au dus pe la vetrele lor, ori pe la neamuri și astfel nu are ce să fie nou. Se vorbește însă prin ziare, că după Paști, și încă până în Maiu, dl Ionel Brătianu va schimba pe unii miniștri și va numi în locul lor pe unul sau altul dintre mulții partizani, cari așteaptă cu brațele deschise numirea de ministru. Schimbându-se însă persoanele, politica guvernului va rămânea tot așa pe cum o cunoaștem.

Din lumea largă.

Vrajbă dintre germani și francezi

nu numai că nu s'a mai potolit, ci se înteește din zi în zi. Germanii nu-i pot suferi pe francezi în ținutul Ruhr și de aceea tot mereu fac răscoale. Francezii isprăvesc scurt și îndesat, cu pușca în mână. Astfel în săptămâna trecută lucrătorii dela o fabrică din Essen s'au opus francezilor. Atunci soldații francezi au pușcat, omorînd pe 6 și rănind greu pe 30 de inși.

Scăderea banilor germani.

În urma multelor datorii pe cari trebuie să le plătească Germania, precum și în urma ocupării ținutului Ruhr de către francezi, marca germană a scăzut și scade într'una. Dar Germanii nu se supără, fabrică la bani peste bani,

așa că dacă lipsesc altele, sunt cel puțin bani. La săptămână ei fabrică 60—70 miliarde de, mărci.

— Răscoale țărănești în Ucraina.

Țăranii din Ucraina, ne mai putând suferi cruzimile bolșevicilor s'au răscolat și au pretins între altele eliberarea din prinsoare a patriarhului Tikon din Moscova. Bolșevicii însă iute au făcut ordine, au trimis armata asupra lor, apoi i-au prins și până acum au codarnat la moarte și eșecutat 340 de țărani. Pe ceilalți îi așteaptă soarte asămănătoare.

— Pedepsa foștilor miniștri bulgari.

În Bulgaria ca și în Grecia noii miniștri au dat în judecată pe cei vechi, pe motivul că ei ar fi dus țara la ruină. După multe pertractări în sfârșit s'a adus sentința, care samănă mult cu aceea a grecilor. I-au judecat adecă la temniță pe vieată pe 6 foști miniștri, pe un general la 15, pe altul la 10 și pe un alt treilea la 5 ani. Afară de aceea toți cei condamnați pierd toate drepturile cetățenești și politice și trebuie să plătească laolaltă o despăgubire de 32 miliarde 700 milioane leva bulgare.

— **Goana împotriva preoților catolici din Rusia.** Am arătat într'un număr trecut, ce goană au pornit bolșevicii împotriva preoților catolici.

Intreagă lumea a protestat împotriva acestor sălbătăcii și bolșevicii s'au gândit, ca barâmi pe episcopul să nu-l omoare. În schimb l'au omorît pe prelatul Budkiewici, împușcându-l.

Cu cât s'a scumpit traiul la noi în cele dintâi trei luni ale anului acestuia.

Vom răspunde cu numeri, pentru că sunt mai grăitori. *Bumbacul* s'a scumpit la pachet dela 750 la 1200 lei, *ștofele de lână* cu 50—60 la sută, *sahărul* dela 20 la 42 lei, *cafeaua* dela 60 la 80, *uresul* dela 14 la 26—28. *Cuietele* dela 1250 lei la 18, *fierul* dela 8 la 11 lei de kilogram. *Talpa* dela 75 la 100, *pielea* dela 120 la 170. *Bucatele* n'au rămas nici ele mai pe jos. *Orzul* s'a scumpit dela 30 de mii la 42 mii de lei vagonul, *cucuruzul* dela 29 la 43 de mii. *Lemnul de lucru* dela 800 la 1400.

Iată cum mergem înainte ca racul și cu toate acestea un ministru de al nostru a avut cutezanța să spună, că nu este țară unde să fie ieftinătate mai mare ca la noi. Mai bine să fi spus, că nu este țară mai bogată ca România, și cu o gospodărie mai proastă ca a noastră. Asta-i adevărul, pe care trebuie în sfârșit să-l spunem și noi.

De prin sate.

Din Velcher.

Biserica greco catolică din Velcher este una din cele mai mari și mai frumoase dintre bisericile noastre de pe Câmpie.

Înainte de războiu, din turnul acestei biserici două clopote mari se auzeau în depărtările cele mai mari, când vestiau credincioșilor, că se apropie ora sfântă a rugăciunii.

Sunetul acelor clopote, — despre care cu atâtă duioșie și regret povestesc credincioșii acestei biserici, — prin recvirările făcute în decursul războiului au amuțit pentru totdeauna... Prin care lucru s'a săpat-adâncă durere în inimile tuturor. Aceasta durere cu ziua de 25 Martie 1923 s'a întors întru bucurie; căci cu aceea ocazie s'a săvârșit sfințirea alor (2) două clopote nouă, cumpărate pentru biserica din Velcher.

Această bucurie ne-a făcut-o în locul întâi Domnul Laurențiu Bozac, proprietar în loc, care a binevoit a cumpăra și dona bisericii noastre un clopot mare cu suma de 18,000 Lei.

În locul al doilea a contribuit la aceasta festivitate bisericească „întreg poporul credincios” din Velcher, care cu colectă benevolă, — făcută în decurs de o săptămână — a cumpărat al doilea clopot cu suma de 13,000 Lei.

Cu drag aduc și pe aceasta cale sinceră mulțumită atât Domnului Laurențiu Bozac, care prin faptul acesta se ridică ca cel mai mare binefăcător al bisericii noastre, cât și poporul credincios, carele a contribuit cu toată inima spre acest scop mareț.

Bunul Dumnezeu să le răsplătească această binefacere din darurile sale cele cereștii!

Actul sfințirii clopotelor l'a îndeplinit P. O. Domn Alexandru Târnavean, protopop în Pogăceaua, preoții Teodor Nagy din Zau și Parteniu Grama din Miheș împreună cu preotul local. Fapta Domnului Laurențiu Bozac și a poporului credincios din Velcher, după cum s'a exprimat Domnul protopop Alexandru Târ-

năvean în vorbirea ținută cu aceea ocazie, se laudă de sine.

Mai poate servi de pildă multor intelectuali și proprietari de ai noștri precum și altor comune bisericești. — Velcher, la 25 Martie 1923. — Petru Cristea, preot local.

O rugare.

Școala gr.-cat. de ucenici din Blaj s'a deschis la 15 Decembrie 1898. Împlinește acum 25 de ani de existență. Din acest privilegiu direcțiunea va scoate un anuar jubilar, în care între altele va publica și tabloul tuturor elevilor dela începutul școlii până azi. Tabloul acesta va cuprinde și activitatea elevilor după eliberare până în zilele noastre.

Rugăm deci pe toți foștii elevi, cari mai trăiesc și pe rudeniile ori prietiniile celor repausați, să ne comunice datele cerute: și anume: 1. unde au umblat și lucrat dela eliberare încoașe; 2. astăzi unde locuiesc și între ce condiții de viață. Scrisorile însoțite de câte o fotografie pentru albumul școlii, vor fi adresate Direcțiunii școlii gr.-cat. de ucenici din Blaj.

Rugăm pe cetitorii noștri, să împlinească întru toate și întocmai această rugare, dând astfel mână de ajutor Direcțiunii în ajungerea acestei ținte frumoase.

Alegere de primar la Blaj.

Miercuri în 11 Aprilie s'a făcut alegerea de primar în comuna Blaj-oraș. Candidați au fost dnii Ioan Pușcaș, Rudolf Rișiu și Ioan Maior. Alegerea s'a încheiat la ora 1 după prânz. Voturile s'au împărțit în modul următor:

- 1) Ioan Maior a primit 55 voturi.
- 2) Ioan Pușcaș 46.
- 3) Rudolf Rișiu 17.

Fiindcă n'a intrunit nici unul dintre candidați majoritate absolută, s'a declarat balotaj între dnii Ioan Maior, fost consilier agricol, și Ioan Pușcaș, proprietar. Alegerea nouă se va fixa în timp de 10 zile.

Grăunțe sufletești.

Pentruce trebuie să mergem la biserică.

Războiul a stricat mult sufletele oamenilor. Oameni, cari mai înainte n'ar fi lipsit vreodată dela biserică pentru cât bun e în lume, astăzi nu mai merg de loc, ori apoi numai din Paști în Paști.

Și nu e bine așa, pentrucă prin lipsa dela biserică ne lipsim de binecuvântările lui Dumnezeu. Sfânta Scriptură ne spune, că Dumnezeu a binecuvântat ziua a șaptea, ceea ce înseamnă, că ziua aceasta a merit-o zi de binecuvântare cerească. Cine sfințește ziua Duminecii, are noroc în toate întreprinderile sale. Cristofor Columbus, descoperitorul Americii, atâta a fost de credincios, încât, călătorind pe mare, Dumineca făcea popas în mijlocul mării, pentruca să dea laudă lui Dumnezeu; iară Dumnezeu i-a ajutat, de a descoperi America. Cine sfințește ziua Duminecii, e apărat de Domnul în toate nefericirile. Pe râul Missisipi din America călătoria zilnic o naie de negoț, care ducea tot felul de mărfuri. Datina era, ca Dumineca să se descarce mărfurile. Un marinar creștin bun, n'a voit însă să luere Dumineca, căpitanul vaporului e chiar de aceea la dat afară. Și ce se întâmplă? În Dumineca viitoare marinarii descarcă din greu mărfurile, când deodată se aude o trosnitură groaznică, vaporul se aprinde și-n câteva minute toți își pierd viața. A explodat cazanul cel mare. Iată bătaia lui Dumnezeu și scăparea celui credincios! Pe celce sfințește ziua Duminecii, Dumnezeu îl răsplătește, înmulțindu-i averea. Un prietin bun sfătui odată pe un meseriaș, să nu mai luere în zi de sărbătoare, și el, venind peste un jumătate de an, îi va plăti toată gubă avută. Când colo, după un jumătate de an, meseriașul nostru nu numai că n'a pierdut nimic, dar a câștigat cu mult mai mult. Oastfel de pildă avem chiar la Blaj. După cât știe scriitorul acestor șire unii meseriași din Blaj lucră și în Dumineci și sărbători. Avem însă un pantofar cinstit, care Dumineca și-n sărb-

Oameni...

Malte-s năcazurile oamenilor! Dar pe capul lui Nastailă s'au vărsat ca din ciubăr.

I-a murit omului nevasta, a îngropat doi copii când erau să-i fie de ajutor, i-a ars șura, în doi ani după olaltă i-au perit porcii.

Cu a doua tovarășă i-a mers și mai prost ca la însurătoarea dintăiu. Asta îl fura văzând cu ochii. Îi căra bucatele din coș, lua laptele din gura vițalului, oul de sub găină, de-și făcea haine scumpe.

Nastailă suferia și înghiția năcaz după năcaz până i-a ajuns omului apa la gură. Și ca nu cumva să se încece el, s'a apucat să-și încece năcazul. S'a pus pe beute. Nu apă, căci de asta avea omul destulă în el, ci s'a îndrăgostit de rachiu. Atâta s'a înfruptat din el, că odată s'a trezit beutor la roată.

Și treabă șoadă: când Nastailă nu călca treptele birtului, femeia șterpelea ouăle din ciubăr, trăgea laptele dela vițel, strecura grăunțele din coș, ca să le schimbe pe joljuri, ibrișinuri și bumbacuri, căci cănepa cerea prea multă trudă. Azi? Le duce Nastailă la Lița crăsmărița, pentru ca

să le dee pe grumazi la vale în formă de rachiu.

Cât de beutor și pătimaș a ajuns Nastailă, el își dă seamă de povârnișul pe care se durigă.

Dacă-l întâlnești în drum, împletecându-se ca o rață, îți sare în față, spunându-ți: »nu mă râde omule, că nu beau de beutor, ci de necăjit!»

Și oricât de amețit ar fi, plânge ca un copil înșirând lungul pomelnic al năcazurilor, cari l-au încercat în viață. Din ochii lui poți ceti lupta sufletească, care se frământă în el.

Nastailă e pătruns de halul în care a ajuns, vede prăpastia spre care îl târaie beția, simte mirosul mocirlei în care se cufundă, dar nu-l ajută puterile să se smulgă din ghiarele patimei în care a căzut. Voință de îndreptare ar fi în el, dar îi lipsește tăria, care să-i închește gura, să-i îndrepte picioarele în altă parte, nu spre ușa cu glăjuța atârnată deasupra.

Nastailă sărăcește văzând cu ochii. Casa acuz e despoiată de haina vâcălașului, coperișul e spart ciur, Pălanul e jumătate putred, poarta se închină în toate părțile.

În grădină au început a i-se usca

pomi, bucățelele de pământ nu mai rodesc ca altădată.

Hainele curg de pe el ca floacele de pe un câne fără stăpân, fața i-a îmbătrânit, iar părul capului a încărunțit înainte de vreme.

Și Nastailă bea într'una: de năcaz. Copiii satului au început a-și bate joc de el, oamenii îl măsură cu coada ochiului. Unii îl râd în față, alții în ascuns, ba sunt și de aceia, cari îl împing pe costiș la vale: »că bine faci Nastailă... Doar n'o să trăiești cât muntele!»

Aceștia sunt păcătoșii... Ei nu pricep, că roata pornită pe coastă, n'o poți opri decât sărindu-i înainte, iar dacă dorești s'o vezi rostogolindu-se maiiute, n'ai decât să-i dai din când în când câte-o îmbrâncitură.

Dacă Nastailă a apucat pe cărarea pierzaniei, vinovați sunt și vecinii, cari nu i-au sărit în ajutor dela întâia poticneală.

Pe copilul mic trebuie să-l duci de mână până învață a umbla. Tot asemenea pe omul nevoiaș cercat de toate relele, ar trebui să-l sprijinești ca să nu-l încece potopul năcazurilor. Căci adevărul: »astăzi mie, mâine ție», încă tot mai trăiește.

Petrea Dascălul.

ȘTIRI

tori își ține prăvălia închisă și merge la biserică cu inși cu tot. Ei bine, vă pot dovedi cu dovezi grăitoare, că puțini pantofari din Blaj stau așa de bine ca acesta.

Cei ce nu cinstesc ziua Duminecii, sunt cuprinși de toate nefericirile, de boale și de sărăcie. Cetim în sfânta Scriptură, că jidovii pe vremuri nu sfințeau ziua Sâmbetei. Dumnezeu i-a pedepsit, trimițând pe împăratul Nabuchodonozor asupra Ierusalimului, pe care nimicindu-l jidovii au fost duși în prisoarea babilonică. Cei ce lucră fără întrerupere, își pierd sănătatea. Pofțiți și vedeți, cât sunt de piperniciți lucrătorii dela fabricile cele mari, unde se lucrează într'una. Pe câmpiile de luptă nu pier și nu se nefericesc mai mulți oameni, decât în fabricile cele mari. Celor ce lucră Dumineca, le zice Domnul la Moisa: „Și eu voi face vouă așa, aducevoiu asupra voastră lipsă”. Cel ce necinstește ziua Duminecii din pofță de mai multă avere, îl fură pe Dumnezeu; dar e lucru știut din atâtea mii de pilde, că ceea ce se câștigă pe nedreptul, într'atâta se face pere-mere. — Cei ce lucră Dumineca, sunt cuprinși de multe nefericiri. O pildă ajunge: Sângurul popor din lume, care n'are nici o zi de sărbătoare, sunt chinezii; cercați însă și vedeți, dacă este încă în lume vre-un popor mai nefericit, mai amărit, mai imoral, mai cercetat de tot felul de boale, decât acest popor de 400 milioane suflete, pe care japonezii l'au bătut de l'au rupt în anii 1894—1895.

Necinstirea Duminecii aduce nefericire și asupra familiei și a societății.

În familie se observă aceasta mai bine. Tatăl, care nu merge la biserică, umblă la crâșmă, soția sa dela o vreme devine nepăsătoare, iară copiii neînfrânați, pentru că n'au dela cine învăța omenie. Astfel se destramă legăturile familiare și din raiul pe pământ, ceea ce ar trebui să fie căsătoria și familia, devine mai iad decât iadul. Ce să spunem despre o țară, care nu cinstește ziua Domnului? Se sălbatăcește și se strică.

Dar vor zice unii, să nu lucră 52 de Dumineci și vre-o 25 de sărbători la an, e mult, fac laolaltă 75 de zile, iar țara în forma aceasta se prăpădește. — Lucrul nu stă tocmai așa. După cât știm noi, Anglia este una dintre cele mai bogate țări ale lumii. Și știți DVoastră, dragi cetitori, că nicăiri în lume nu se cinsteste mai cum se cade ziua Duminecii ca în Anglia? Acolo Dumineca nu sunt incuiate numai prăvăliile, crâșmele și teatrele, dar chiar și posta și trenul. Și apoi eu nu-i doresc României noastre o mai mare bogăție decât o are Anglia. Acolo însă toți domnii, dela rege până la cel din urmă scriitor, sunt creștini buni, cetesc zilnic Biblia și merg la biserică, nu ca la noi, unde cât ce ajunge cineva cel mai nevoiaș dintre nădrăgari, își bate pieptul că el este creștin, dar la biserică nu merge decât din zece în zece ani, la vre-o sărbătoare mare. Da, da, în Anglia numărul fariseilor nu este nici pe departe atât de mare ca la noi în România. La noi dac'ar veni Domnul Hristos, ar afla pe de o mie de ori mai mulți farisei ca pe vremuri în țara jidovească, și ar afla tot numai lamura fariseilor.

Dragi cetitori, urmați deci pilda părinților noștri și nu a fariseilor netrebnici ai zilelor noastre, cari aduc legi despre sfințirea Duminecii și ei sunt cei dintâi cari le calcă.

Bani mari. Din Berlin vine știrea că în zilele viitoare se vor tipări bancnote de 100 de mii de mărci. Așa au ajuns de ieftini banii germani, încât pentru un lucru de nimica trebuie să plătească zeci de kilograme de bani de hârtie și de aceea e lipsă de așa bani mari.

Familia regală și datorințele de creștin. În Joia și Vinerea mare Principele Carol și Princesesa Elena dimpreună cu toți ceilalți membri de legea greco-orientală a familiei noastre regale au luat parte la deniile ce s'au slujit în paraclisul Mitropoliei, s'au spovedit și s'au cuminecat.

Sărbătorile Paștilor la Blaj. Cum de astădată Paștile au fost foarte timpurii, în cursul sărbătorilor Paștilor am avut vreme nu tocmai plăcută. În Joia-mare, când se citeau cele 12 evanghelii, ninge ca iarna. În Vinerea-mare s'a putut ținea frumoasa procesiune a înmormântării Domnului în piață. Ferestile tuturor caselor au fost frumos luminate, numai două case jidovești, cari sunt în piața Blajului, nu erau luminate. În Sâmbăta-mare, potrivit-se pe atunci și sărbătoarea Bunevestiri, Înaltpreasfințitul Mitropolit Vasile a făcut ce-teți pe 19 teologi. În ziua întâie a Paștilor atât la înviere, cât și la liturgie și la vecernie a slujit în catedrală Înaltpreasfințitul, încunjurat de canonici și profesori, la liturgie a și predicat. A doua zi a slujit și predicat la biserica parohială.

Răsplata Papii dela Roma. Am fost amintit și noi în câteva rânduri, cum ajutoră Papa poporul rusesc infometat, cum a provocat pe toți episcopii lumii, să adune milostenie pentru acest scop. Bolșevicii, drept mulțumită, au condamnat la moarte 16 preoți înalți catolici. După toate acestea ar fi urmat, ca Papa, în semn de pedeapsă, să nu mai ajute poporul rusesc; care, pe lângă că-i omoară preoții, mai e și de altă lege. Dar ce să vezi, Papa, ca urmaș al sfântului Petru ce este, a spus, că el răul numai cu bine-l poate răsplăti și a poruncit, ca de aici înainte să se împărțească și mai multă milostenie în Rusia bolșevică.

Logodnă. Dl Dr. Sorin Stoica, medic, s'a logodit Luni, a doua zi de Paști, cu Dșoara Miți Baci din Blaj. Felicitările noastre!

Un dar de un milion lei pentru școală. Domnul Gheorghe I. Luculescu, fost deputat de Vâlcea, a ridicat la Drăgășani o școală primară de fete în amintirea ficei sale, care a costat un milion lei.

Cinstea făcută de România generalului Berthelot. Am arătat la vremea sa, că Corpurile Legiuitoare au votat o lege, prin care i-se cinsteste marelui general francez Berthelot o moșie în cea mai frumoasă parte a țării, drept răsplată pentru marile servicii făcute de acest general țării noastre în cele mai grele vremuri peste cari a trecut vreodată. Dl ministru al agriculturii a ales moșia Fărgădin din jud. Hunedoara. Moșia e de 79 jugăre arător, 17 jugăre fânaș și pășune, 13 jugăre pomet și 7 jugăre vie, precum și mai multe case de locuit, încunjurate de jur împrejur cu un mic parc, o moară și 50 jugăre pădure.

Venitele și cheltuielile statului pe 9 luni ale anului 1923 sunt de 15 miliarde 406 milioane 457 mii și 918 lei.

Trenurile americane. Noi ne bucurăm dacă putem călători pe trenuri, chiar și stând în picioare. Trenurile noastre accelerate au vagoane de prânzit și de dormit, dar sunt atât de scumpe încât omul sărac nici apropiat nu se poate de ele. Nu așa americanii, ei pe lângă vagoanele de dormit și de mâncare mai au și vagoane biserici, în cari se fac rugăciuni după toate credințele din America. Iar mai nou ei au introdus și vagoane de joc, unde călătorii pot să joace neturburați și-n dragă voie.

Iarăși se vor putea exporta vitele. Într'un sfat mai nou al miniștrilor s'a hotărît, că fiind foarte multe vite în țară, nu peste mult iarăși se va da voie, să se exporteze vitele. Țăranii noștri prin urmare iarăși vor putea face bani frumoși din vite.

Noi mod de a omori pe făcătorii de rele în America. În America și astăzi e la modă condamnarea la moarte și executarea făcătorilor de rele. Americanii sunt de părerea, că sunt o samă de oameni, răi dela fire, pe cari nimic în lume nu-i mai poate aduce la cale. Pe aceștia nu-i țin în temnițe, nu-i chinuesc o viață întreagă, ci îi omoară. Până acuma omorirea aceasta se făcea prin electricitate: îi așezau adecă pe un scaun de fer, în care sloboziau un puternic curent electric, care fiind acelaș ca și puterea trăsnetului, îi omorea într'o clipită. Fiindcă însă de câteva ori s'a întâmplat, că acest curent n'a fost destul de puternic și nu i-a omorît îndată chinuindu-i îngrozitor, acuma au hotărît, că-i vor omori prin gazuri veninoase.

Cel ce este condamnat la moarte, după ce și-a luat rămas bun dela neamuri și s'a împăcat cu Dumnezeu, va fi dus în temniță și așezat în celula (odăița) condamnaților la moarte. Nu i-se va spune ceasul morții, ci într'o noapte, dormind el, se va slobozi în odăița gazul acela fără miros, care-l va omori fără durere și fără de a băga de samă.

Într'adevăr, că numai americanii știu să găcească astfel de lucruri.

Sinuciderile în Berlin. Noi românii suntem nu numai oameni răbdurii dar și credincioși, cari, ori în ce năcazuri mari ne-am afla, ne încredem în Dumnezeu, dar nu ne luăm înșine viața. Nu așa sașii noștri; la ei nu-i zi, să nu se omoare zeci de inși; cât bați în palmi sasul se spânzură ori se pușcă. Se vede, că și germanii din Berlin sunt neamuri cu sașii noștri, pentru că în vremea din urmă sunt tot mai multe cazuri de sinucideri, în urma marelui sărăcii ce stăpânește acolo. Astfel într'o singură zi s'au sinucis la Berlin 17 inși, între cari 8 femei.

Boala somnului în Scoția și America. Boala somnului este o boală foarte grea, care omoară cam pe tot al doilea om cuprins de ea. În Scoția au murit zilele acestea 8 inși de boala aceasta, iar în America 260.

O femeie înnotă 23 ore, făcând 52 mile. Cetim că Ana Gutbrod din America a înnotat în râul Porana timp de 22 ore 47 minute fără întrerupere, străbătând 52 mile englezești, cam 70 de kilometri.

Cât aur a produs țara noastră dela războiu încoace. Aflăm, că în țara noastră de Dumnezeu atât de binecuvântată s'a produs dela războiu încoace nu mai puțin de 7000 de kilograme de aur. Asta e o bogăție ca-n povești. Dar aurul acesta nu se află în vistieria statului, ci a dispărut, s'a făcut merepere. Cauza este, că statul nostru nu controlează această bogăție a țării și astfel gheșetarii o prădează în țări străine și se îmbogățesc ei în loc de stat. Munții noștri aur poartă, iar leul nostru a ajuns la preț de batjocură.

Turcii învață dela americani. Văzând conducătorii de astăzi ai turcilor, că în America opreliștea beuturilor a adus mult bine, au hotărît și ei, că vor introduce opreliștea beuturilor în Turcia.

Petrolul din Mexic pe sfârșite. Una dintre țările cele mai bogate în petrol a, fost până acuma Mexic din America. De unde însă tot iai și nu mai pui trebuie să se gate odată. Așa și cu petrolul din Mexic, acuma începe a se găta. În loc de țitei iasă tot apă sărată din fântânile de petrol. Iacă o mare priemejdie care azi-mâne ne amenință și pe noi.

— **Lucrătorii de pe Valea-Jiului emigrează în America.** Oameni anume plătiți se amestecă printre lucrătorii din minele de cărbuni de pe Valea-Jiului, îndemnându-i, să emigreze în America, pentru că acolo capătă plată mai bună. Se fac cercetări.

— **Moartă de foame.** În Chișinău a căzut în ziua de 28 Martie pe stradă bătrâna Elisaveta Grădinar, de 60 de ani, și după câteva minute a murit. Doctorii, tăindu-o, au constatat, că a murit de foame.

— **Mort din rămășag.** Tot în Chișinăul Basarabiei s'a întâmplat, că mai mulți bețivani se aflau într'o crâșmă. Unul din ei s'a rămășit, că bea un litru de rom. Rămășagul l'a câștigat, dar, mergând acasă cu o birjă, a murit pe drum.

— **A mâncat din rămășag 60 de ouă.** Locuitorul I. Avramescu din comuna Remetea de lângă Timișoara, a pus rămășag într'o petrecere pe 500 lei cu prietinii, că el înghite 100 ouă unul după altul.

După al șasezecilea ou, simțindu-se rău, a căzut la pământ și numai cu ajutorul medicului chemat în grabă a scăpat cu viața.

— **Prețul banilor.** Leul nostru se plătește la Paris cu 7.50 bani, la Budapesta cu 20 coroane. Bani străini se plătesc la București: francul francez cu 13.80 lei, dolarul cu 212, coroana cehoslovacă cu 6.15, 100 mărci germane cu 1.80, 100 coroane austriece cu 31 bani, 100 cor. ungurești cu 5, iar dinarul sârbesc cu 2.20 lei.

— **Să învățăm dela turci.** Nu este în lume om, cât de năcăjit și de necuțivat, dela care să nu poți învăța ceva. Și tot așa nici popoare nu sunt, ori cât de rămase de lume ar fi ele, dela cari n'am putea să învățăm ceva. Iată, de pildă, poporul turcesc, unul din cele mai rămase de lume, ne dă acuma o învățătură, care ne prinde foarte bine. Și anume: parlamentul turcesc dela Angora a adus o lege minunată, care poruncește, ca pe toți oamenii beți din Turcia, fie turci fie străini, îndată ce-i află poliția beți, să-i pedepsască cu 30 de lovături de băta, iară pe crâșmarul, care i-a dat beutura, cu 50 de mii de lei.

Unde-ți trebuie o lege mai minunată ca aceasta! Câte nefericiri, câte omoruri, câte scârbe familiare nu se întâmplă din pricina bețiilor! Pentru ce nu se aduce deci și la noi o astfel de lege minunată?

— **O jertfă a științei.** Aminteam într'un număr mai vechiu al gazetei noastre, că un boier englez, făcând mari săpături în Egipt, a descoperit mormântul faraonului Tutankhamen, care a trăit înainte cu 3 mii de ani. În acest mormânt s'a aflat însă nu numai trupul îmbalzat, foarte bine păstrat, al faraonului, ci și odăi mobilate de pe vremea aceea, paturi, scaune și mese de aur, icoane și chipuri cioplite, cari ne arată cum era lumea înainte cu 3 mii de ani.

Lordul Carnarvon, harnicul descoperitor, care prin aceasta a devenit nemuritor, a fost însă mușcat acolo în groapa aceea de o musculiță pe față. Sângele și mai târziu glandele i-s'au otrăvit și apoi, tot în urma acestei otrăviri, a căpătat o aprindere de plămâni, care l'a răpus în câteva zile.

Iată cum cea mai mare bucurie a vieții sale i-a adus și moartea acestui boier bogat, care de 16 ani face săpături pe cheltuiala sa, numai de dragul științei!

— **Maimuță deșteaptă.** Avocatul Malatestes din Paris și soția sa au mers într'o sară la teatru și apoi au cinat la otel. Când au sosit acasă, noaptea pela 12 ore, și-au aflat casa răscolită și toate obiectele resfirate, iar ușile deschise larg. Amândoi soții erau siguri,

că vre-un hoț le-a jăfuit casa. Mai mare le-a fost ciuda, când au băgat de seamă, că maimuța lor, cu numele Adam, nu i-a întâmpinat, ca de regulă, la ușă. Bărbatul a cutreerat numai decât odăile și a observat, că maimuța stă timplă lângă ușa prânzitorului. Când maimuța l'a văzut pe stăpânul său, a sărit nervoasă și l'a tras spre ușa prânzitorului. Malatestes îndată a înțeles, ce vrea maimuța. A intrat numai decât în prânzitor, și cu revolverul ridicat a strigat: „Dacă te miști, ești fiul morții“. Și numai decât a eșit de după un ascunziș hoțul, cerând să nu-l omoare. El a spus apoi, că după ce a cutrierat odăile, a intrat în prânzitor, ca să adune argintăriile, când maimuța a închis după el ușa, încuindu-o. Astfel a scăpat deșteapta maimuță pe stăpânul său de o mare pagubă.

Poșta Gazetei.

— **Un preot unit.** Informația despre ridicarea unei pietrii de pomenire lui Badea Gheorghe Pop de Băsești am luat-o din gazetele de zi, cari aveau toate amănuntele publicate de noi. Am dat și noi știrea, crezând că acelea ziare vor fi primit un comunicat din partea familiei, căci nu ne închipuim ca să poată cineva tipări program atât de amănunțit al serbărilor de pomenire, fără vre-o știre reală, trimisă de cei competenți. Acolo se spunea anume că va fi de față și Preasfințitul Gherlei.

— **V. Morariu, Ludoșul de M.** Am primit banii trimiși pentru gazete.

— **D. Pascu, Bord.** Am primit 27 Lei, sunteți plătit până la 30 Iunie 1923.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Cine știe ceva despre *Sălăjian Toader* din Ercea, care a plecat la război în anul 1914 ca soldat în Reg 62 de inf Comp. 9 și care din Septembrie 1914 n'a mai dat semn de viață, să binevoiască a înștiința pe soția lui *Mărginean Sofia* în Ercea, p. u. Reghinul-săseșc, jud. Mureș Turda. (17) 3-3.

De vânzare. Se află 2 tauri de bivoli de câte 2 ani la economul **Simion Bărbat din Pănade** p. Blaj, județul Târnava mică. (24) 3-3

AVIZ!

Societatea de asigurare „Transsylvania“ își avizează prin aceasta toți clienții, să binevoiască a-și ridica, în termen de opt zile, chitanțele, dela dl **prof. Ioan Brânzeu**, str. Simeon Bărnuțiu, agentul societății pentru Blaj și jur. (29) 2-2

Aviz.

Gunoți-vă pământurile cu gunoiu măiestrit (calciu-nitrogen) dela

NITROGEN,

Societate anonimă pentru îngrășăminte chimice,
DICIOSĂNMĂRTIN.

(22) 4-4

Banca generală de asigurare

TRANSSYLVANIA

soc. pe acții în Sibiiu. Societatea cea mai veche a României-Mari, primește asigurări contra

DAUNELOR DE INCENDIU

în fabrici, edificii, mărfuri și mobile cum și

CASIGURĂRI PE VIAȚĂ

de rente viagere, pensuni, pentru studii, copii și zestre, cum și contra grindinei, accidentelor, răspunderii civile, furtului și spargerii.

(28) 3-3

Agentură pentru Blaj și jur Domnul Ioan Brânzeu, Strada Simion Bărnuțiu.

„PATRIA“

banca pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă — Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijlocește plățirea cecurilor americane.

Are un magazin de lemne „**PLUGARUL**“, unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și mășari, lemn de foc, pari de vie.

Fabrica sa „**VULCANUL**“ produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa „**CONSUM**“ vinde toate negoțele pentru trebuințele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se ocupă cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică

„PATRIA“

Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:

„PATRIA“, BLAJ.

(10) 13 — 52.